

Bolni prsti posledica pušenja

Jedna od direktnih posledica dugogodišnjeg pušenja jeste zapaljenska bolest malih i srednjih krvnih sudova koji ishranjuju šake i stopala. Tad prsti postaju bleđi, plavičasto ili crveno prebojeni, nekad se javlja i osećaj žarenja, ali je bol dominantan simptom

SAVET EKSPERTA

dr. Slobodan Šajinović
Klinika za nefrologiju i kliničku imunologiju UKCV

Buengerova bolest je češća kod muškaraca starosti 19–55 godina, ali pogađa i žene pušače stare do 45 godina

Buengerova bolest, ili trombangitis obliterans, predstavlja zapaljensku bolest malih i srednjih krvnih sudova gornjih i donjih ekstremiteta, najčešće onih koji ishranjuju šake i stopala.

– Zapaljenski proces u zidovima krvnih sudova izaziva bol u navedenim područjima, mogu se javiti trombovi koji obustavljaju krvotok i dalju ishranu tkiva, a s njima i ozbiljna, nepovratna oštećenja i, u najgorem slučaju, gangrene prstiju – kaže dr. Slobodan Šajinović iz Klinike za nefrologiju i kliničku imunologiju Univerzitetskog kliničkog centra Vojvodine.

Mehanizam bolesti nije u potpunosti poznat, ali se javlja gotovo uvek kod pušača.

Od žarenja do gangrene

– Pušenje ne samo da povećava rizik od bolesti nego i pogoršava samu bolest ako se ne prekine. Istraživanja pokazuju da su za oštećenje krvnih sudova odgovorni i genetska predispozicija i autoimunogenost, te posledič-

na aktivnost antitela na unutrašnjem zidu krvnih sudova. Kada je reč o prepoznatljivoj bolesti, naš sagovornik ukazuje na simptome.

– Zbog smanjenog protoka krvi kroz krvne sudove koji ishranjuju šake i stopala javlja se bol u prstima, koji mogu postati bleđi ili plavičasto ili crveno prebojeni. Nekada je prisutan i osećaj žarenja, ali je bol dominantan simptom i najveći krivac za narušavanje kvaliteta života – objašnjava dr. Šajinović.

Na početku se, dodaje, bolest može ispoljavati pri fizičkim aktivnostima, ali kako ona napreduje, tegobe po-

Osim nikotina, i hladnoća pogoršava simptome bolesti

staju izražene i u mirovanju, a pogotovo noću, te značajno narušavaju kvalitet sna.

– Karakteristično je da se bol intenzivira prilikom izlaska hladnoći. Kako bolest napreduje, na šakama i stopalima se javljaju i rane, te se povećava rizik od razvoja infekcija okolne kože. Ako se

bolest ne leči, javlja se i gangrena kada zahvaćena područja postaju crno prebojena i neosetljiva na dodir.

Dobra dijagnoza ključ daljeg tretmana

Nekad je teško potvrditi dijagnozu ove bolesti, a istovremeno isključiti druga stanja. Zbog toga doktor ističe ključni značaj anamneze.

– Neophodni su iskreni anamnestički podaci, kompletan klinički pregled koji podrazumeva i palpaciju pulseva na rukama i nogama, osnovne biohemijske i imunološke analize krvi, te dopunska radiološka dijagnostika. Ultrazvučno se proverava protok krvi, a kontrastnom radiografijom njihov anatomske tok. Dopunskim imunološkim ispitivanjima isključujemo druge vaskulitise autoimunog porekla sa ciljem da ispunimo što više kriterijuma koji bi nam potvrdili dijagnozu.

Ne postoji lek koji će stanje krvnih sudova u potpunosti oporaviti, pa je cilj da se umire simptomi bole-

sti i zaustavi dalja progresija i razvoj komplikacija.

– Koriste se kalcijumski blokatori za opuštanje krvnih sudova, anagletici i opiodi zbog bola, kao i antibiotici u slučaju komplikacija.

Disciplina smanjuje rizik

Gangrena zahteva hirurško lečenje, a hirurgija ima ulogu i u smanjenju bola. Tada se primenjuje simpatektomija, odnosno preseku se vlakna koja prenose bol od oštećenog tkiva do centara za bol u mozgu.

Doktor ukazuje na to da i sam pacijent može da utiče na bolest tako što će, pre svega, ostaviti cigarete.

– Poželjno je da pacijent izbegava hladnoću i da nosi udobnu obuću kako bi se sprečilo stvaranje dodatnih povreda i žuljeva. Takođe je veoma važno da izbegava usku, tesnu garderobu i dugotrajan boravak u istom položaju, a fizička aktivnost je podjednako važna.

Branka Gajić

branka.gajic@bliczena.rs

AKO SE NE OSTAVE CIGARETE, RIZIK OD AMPUTACIJE VEĆI

Uz pridržavanje saveta lekara i disciplinovano ponašanje značajno se može smanjiti rizik od razvoja komplikacija i amputacije.

– Osobe koje nastave sa upotrebom cigareta u prvih osam godina od dijagnoze u 43 odsto slučajeva dočekaju neki od vidova amputacije, dok je taj procenat 6 odsto kod pacijenata koji obustave pušenje. Pravovremena ranu dijagnostiku dodatno smanjuje rizik od komplikacija – naglašava dr. Šajinović.